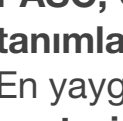

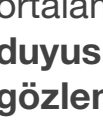
PASC*; diğer adıyla "UZUN COVID"

*PASC: Post Acute Sequelae of SARS-CoV-2

Uzun süren COVID-19 semptomları bildirimleri tüm yaş gruplarında giderek artıyor.

PASC, COVID-19'un uzun süreli etkilerini tanımlamak için kullanılan yeni bir terim. En yaygın semptomları arasında; **yorgunluk, gastrointestinal problemler, akıl sağlığı sorunları, uyku zorlukları, bozulmuş akciğer kapasitesi² ve COVID beyin sisi³** olarak adlandırılan durum mevcut.

Yeni araştırmalarda COVID-19 geçiren sağlık çalışanlarının %50'den fazlasında, enfeksiyon üzerinden ortalama **5 ay geçtikten sonra, koku alma duyusunun tam olarak düzelmediği gözlemlendi.**⁴ İtalya'da yapılan bir araştırmada ise, COVID-19 teşhisi doğrulanmış olan 18 yaşından küçük 129 hastanın %50'den fazlasında 4 ay veya daha uzun süren en az bir semptom olduğu ve yaklaşık dörtte birinde (%22,5) bu tür üç veya daha fazla semptomun olduğu bulundu.⁵

Yaygınlık, risk faktörleri veya hastalığın erken dönemlerinde uzun bir seyir öngörmenin mümkün olup olmadığı hakkında çok az şey biliniyor. Bir diğer araştırmada⁶ bireylerin semptomlarını prospektif olarak bildirdikleri COVID Semptom Çalışması uygulamasında 4182 COVID-19 vakasından elde edilen veriler analiz edilerek; **toplam 558 (%13,3) katılımcıda ≥28 gün, 189'unda (%4,5) ≥8 hafta ve 95'inde (%2,3) ≥12 hafta süreyle semptomların devam ettiği tespit edildi.**

Kadınlarda ve hastalığın ilk haftasında beşten fazla semptom yaşayanlarda uzun COVID daha sık görülürken; bu sıklığın yaş ve vücut kitle indeksi ile doğru orantılı olarak arttığı saptandı.

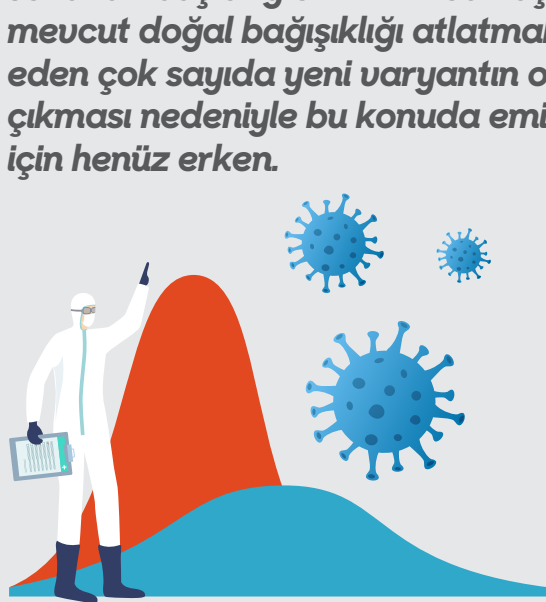
Bu yeni terimin, pandeminin bir sonraki aşamasında tartışmaların ön saflarında olacağı tahmin ediliyor.

1. Ryan Syrek, Trending Clinical Topic: PASC - Medscape - Mar 12, 2021.
2. Sequelae in Adults at 6 Months After COVID-19 Infection. Logue JK, et al. JAMA Netw Open. 2021 Feb 19. doi:10.1001/jamanetworkopen.2021.0830
3. Assessing Brain Capillaries in Coronavirus Disease 2019. Nauen DW, et al. JAMA Neurol. Published online February 12, 2021. doi:10.1001/jamaneurol.2021.0225
4. Loss of Smell Lingers Post COVID - Medscape - Feb 23, 2021.
5. Preliminary Evidence on Long COVID in children. Buonanno D, et al. medRxiv 2021 Jan 23. doi:10.1101/2021.01.23.21250375
6. Attributes and predictors of long COVID. Sudre CH, et al. Nat Med. 2021 Mar 10. doi:10.1038/s41591-021-01292-y PMID: 33692530.

COVID zirve yaptı mı? Belki, ancak emin olmak için çok erken¹

Ocak ayı başlarında zirve yaptığında beri, küresel vaka sayıları önemli ölçüde azaldı. Kitlesele aşılama çabaları da hız kazandıkça bilim insanları sormaya başladı. Acaba bu durum pandeminin sonunun başlangıcı mı? Ancak aşıları ve mevcut doğal bağışıklığı atlatmakla tehdit eden çok sayıda yeni varyantın ortaya çıkması nedeniyle bu konuda emin olmak için henüz erken.

Salgının zirveyi geçip geçmediğini belirlemek, salgın riskini değerlendirmek ve kısıtlamaların ne zaman kaldırılacağına karar vermek için oldukça önemli.

Araştırmacıların bir kısmı bu düşüşü, yoğun nüfuslu bölgelerde çok sayıda insanın zaten enfekte olmuş olmasının bir sonucu olarak görüyor ve bulaşacak daha az konak olduğu için virüsün yayılmasının yavaşladığını söylüyor. Bazı araştırmacılar ise, küresel eğilimleri yorumlarken dikkatli olunmasını tavsiye ediyor. Pandeminin boyutlarını ve yeniden enfeksiyona karşı korumanın süresine ilişkin bilmediğimiz noktalara ve de viral biyoloji ile insan davranışının öngörülemezliğine işaret ediyor.

8 Mart'ta The Lancet'te yayınlanan bir antikor çalışmaları meta-analizinde²; analize dahil edilen ülkeler arasında, en yüksek antikor yaygınlığı yüzdelilerinden biri Hindistan'ın genel popülasyonunda bulundu - insanların yaklaşık %20'sinde SARS-CoV-2'ye karşı antikorlar pozitif.

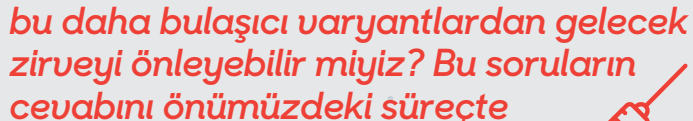

Ancak tahminler Amerika'da %7'ye, Avrupa'da %5'e ve batı-Pasifik ülkelerinde %2'ye kadar düştü.

Araştırmacılar, kısıtlamalar gevşediğinde görece düşük prevalanslı bölgelerdeki insanlar tekrar sosyalleşmeye başlarsa, vakaların bir kez daha artmaya başlayabileceği konusunda uyarıyor.

Brezilya ve İngiltere'de varyantlar nedeniyle ikinci bir dalgalan olabileceği düşünülüyor. Küresel vakalar zaten Şubat sonundan bu yana hafifçe artmaya başladı.

Zamana karşı bir yarıştayız. İnsanları yeterince hızlı aşılayabilir miyiz, böylece bu daha bulaşıcı varyantlardan gelecek zirveyi önleyebilir miyiz? Bu soruların cevabını önümüzdeki süreçte öğreneceğiz.

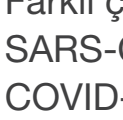

1. Has COVID peaked? Maybe, but it's too soon to be sure. https://doi.org/10.1038/d41586-021-00705-9.
2. Serological evidence of human infection with SARS-CoV-2: a systematic review and meta-analysis. Chen, X. et al. Lancet March 08, 2021. doi:10.1016/S2214-109X(21)00026-7.

AŞIDAN SONRA

Farklı çalışmalarda 16 yaş ve üzeri kişilerde SARS-CoV-2'ye karşı aşılamanın COVID-19'a karşı etkili koruma sağladığı gösterilmişken; aşılamanın, **SARS-CoV-2 enfeksiyonunu belirleyici olan PCR sürüntü testinin pozitifliği üzerindeki rolü hala bilinmemekte.**

Geçtiğimiz yüzyılda yapılan çalışmalar, **aşılardan asemptomatik enfeksiyonları önlemede başarılı olup olmadığını ele almada.**

BNT162b2 aşısının Birleşik Krallık'ta (B.1.1.7), Güney Afrika'da (B.1.351) ve Brezilya'da (P.1) tespit edilen, S genindeki mutasyonlarla bulaşıcılığı yüksek olan SARS-CoV-2 varyantlarını nötralize edemediğini göstermek için plak azaltma nötralizasyon testi yakın zamanda kullanıldı.

Bununla birlikte aşılamanın, SARS-CoV-2'nin yayılmasını, özellikle hastane ortamında viral hastalığı bulaştırma riskinin yüksek olduğu bilinen **sağlık çalışanları arasında önleyip önleyemeyeceğini bilmek çok önemli.**

SARS-CoV-2 yeniden enfeksiyon vakaları yetersiz tanımlanıyor ama aşılardan sonra sürüntü testi pozitifliği vakaları, **bireylerin aşılardan sonra da SARS-CoV-2 bulaştırabileceğine** dair endişelerle birlikte günümüzde medyada sıklıkla konuşuluyor.

Bugüne kadar herhangi bir kanıt yokken yeni bir çalışmada bir sağlık çalışanında **tam doz aşılama ile indüklenen bağışıklığın ardından gerçekleşen ilk pozitif PCR testi vakası raporlandı.**¹

SARS-CoV-2'ye karşı tam aşıli kişiler için CDC'nin (Centers for Disease Control and Prevention) yaptığı geçici halk sağlığı önerileri: Tamamen aşılanmış diğer

insanlarla birlikte, maske takmadan veya fiziksel mesafesiz iç mekan ziyaret serbestliği; tek bir haneden, aşılanmamış, şiddetli COVID-19 hastalığı için düşük risk taşıyan kişilerle iç mekanda maske takmadan veya fiziksel mesafesiz ziyaret serbestliği; aşılanan kişi asemptomatikse, bilinen bir maruziyetin ardından karantina ve test uygulanmaması.

Aşılarmaya rağmen devam edilmesi gereken önlemler:

Toplum içinde uygun maske kullanımı ve fiziksel mesafeye uyulması; aşılanmamış ve şiddetli COVID-19 hastalığı için yüksek risk taşıyan veya aşılanmamış ve ciddi COVID-19 hastalığı için yüksek risk taşıyan bir aile üyesi olan kişilerle mesafe ederken maske, fiziksel mesafe ve diğer tüm tedbirler uyulması; birden fazla haneden aşılanmamış insanlarla yakın temas, fiziksel mesafe ve diğer tüm tedbirler uyulması; orta ve büyük ölçekli yüz yüze toplantılardan kaçınılması, COVID-19 semptomları varsa test yapılması, işverenler tarafından yayınlanan yönergeler uyulması, yapılan seyahat gereksinimleri ve tavsiyelerinin takibi bulunur.

1. Response to: COVID-19 re-infection. Vaccinated individuals as a potential source of transmission.

Schiavone M, et al. Eur J Clin Invest. 2021 Mar 16. doi: 10.1111/eci.13544 PMID:33725359

2. Interim Public Health Recommendations for Fully Vaccinated People

14 MART TIP BAYRAMI BUGÜN HER ZAMANKİNDEN DAHA ANLAMLI

Medrese tipi öğretimden modern tıp eğitimine geçtiğimiz tarih **14 Mart 1827**'dir. Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şahane isimli tıp okulu İstanbul'un çeşitli yerlerinde hizmet vermiştir.

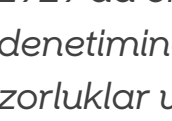

Hekimlerin yetişmesi için gürültüden uzak ve deniz aşırı bir yer olarak seçilen, bugünkü Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nin Haydarpaşa Kampüsü'nde bulunan görkemli binanın mimarı tasarımların, dönemin önde gelen mimarlarından **Alexandre Vallauray ve Raimondo D'Aronco**'ya aittir. Tıp fakültesi Birinci Dünya Savaşı sırasında sıkıntılı dönemler geçirmiştir. 1913 yılında verdiği 118 mezunun ardından öğretime ara verilmiş ve bina 1914 yılında Yedek Askeri Hastane olarak hizmet vermiş, 1916 yılında ise öğretime yeniden başlanmıştır.

1919'da okul İngiliz İşgal kuvvetlerinin denetimine girmiş, eğitim sırasında büyük zorluklar da masalar ile karşılaşılmıştır.

14 Mart 1919'da bu duruma tepki olarak ilk tıp bayramı kutlanmıştır. 1912-1922 yılları arasında yetişen hekimler, askeri hekimlik ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele sahalarında başarıyla hizmet vermişlerdir. İstanbul'da Anadolu Yakası silüetini süsleyen bu binanın merdivenlerini çıkarken Birinci Dünya Savaşı'nda hayatını kaybeden hekimleri hatırlıyoruz.

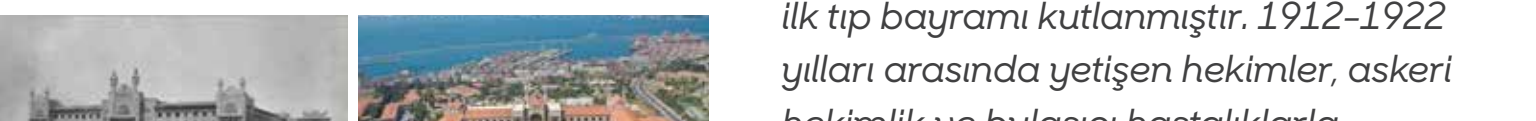
Günümüzde ise hala devam eden pandemi ile savaşan siz hekimlerimize şükran borçluyuz ve bu uğurda hayatını kaybeden hekimlerimizi saygı ile anıyoruz.

14 Mart Tıp Bayramı'nız kutlu olsun.

TEŞEKKÜR EDERİM

EVİM GEÇİRİYOR

Pandemide Okunanlar

Salgınlar evlere kapanmanın etkisiyle kimi okular kitaplarıyla daha güçlü ilişkiler kurmayı başarırken, kimileri ise okuma motivasyonunu bir süreliğine kaybetti.

Fakat ne olursa olsun, **kitapların değerli dostluğu, yaşanan olağan dışı şartlarda insanlığa iyi geldi.**

Türkiye'den büyük bir kitabevinin paylaştığı ve ilk vakanın ortaya çıkışından itibaren iki aylık dönemdeki online kitap alışverişlerine dair bir istatistik çalışması, ilginç sonuçlar içeriyor.

11 Mart - 10 Mayıs 2020 tarihleri arasında:

• İnternette sipariş verendenlerin %35'i 25-34 yaş aralığındaydı.

• Sipariş veren kitapseverlerin yüzde 60'ını kadınlar oluşturdu.

• Edebi türler arasında ilk sırayı roman aldı.

• En yoğun kitap alışverişinin yapıldığı gün Pazartesi oldu.

• Nüfusa göre en çok kitapsever Bursa, Bilecik, Çankırı, Kocaeli ve Eskişehir'de yer aldı.

• Pandemi en çok Sabahattin Ali, Stefan Zweig, Ahmet Ümit, Kafka, Dostoyevski ve George Orwell okundu.

